

M.A. 4th Semester Examination, 2015

SANSKRIT

PAPER— SAN-404 (Group-A & B)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

GROUP – A

1. Answer any one of the following questions : 12

(a) का नाम वक्रोक्तिः ? कतिविधा सा ? कुन्तकमतमनुसृत्य वक्रोक्तिलक्षणं व्याख्यायताम् ।

(b) कुन्तकमतमनुसृत्य शब्दार्थयोः स्वरूपं वैशिष्ट्यञ्च सम्यगालोच्यताम् ।

(Turn Over)

2. Explain any *one* of the following in Sanskrit :
(Use Devanāgarī script) 8

(a) लोकोत्तरचमत्कारकारिवैचित्र्यसिद्धये ।
काव्यस्यायमलंकारः कोऽप्यपूर्वः विधीयते ॥

(b) अलंकृतिरलंकार्यमपोद्धृत्य विवेच्यते ।
तदुपायतया तत्त्वं सालंकारस्य काव्यता ॥

3. Explain any *one* of the following questions : 12

(a) को नाम काव्यपाकः ? राजशेखरमनुसृत्य सोदाहरणं काव्य-
पाकत्रयमालोच्यताम् ।

(b) काव्यमीमांसाकारेण कवीनां कति भेदा अङ्गीकृताः ? तत्र
को वा रसकविः ? कविविभागेषु कोऽवरः ? सोदाहरणम्
आलोच्यताम् ।

4. Explain in Sanskrit any *one* of the following :
(Use Devanāgarī script) 8

(a) सा हि बुद्धिविकाशकामधेनुः ।

(b) उचितानुचितविवेको व्युत्पत्तिरिति यायावरीयः ।

GROUP – B

1. यथाभिमतं एकः प्रश्नः समाधेय — 12 × 1
- (a) वेदान्तदर्शनस्य प्रथमसूत्रे अथ-शब्दस्य अर्थः शङ्कररीत्या प्रतिपाद्यताम् ।
- (b) अथातो ब्रह्मजिज्ञासेति सूत्रे अधिकारिनिर्देशो वर्तते न वेति विचार्यताम् ।
2. अधोलिखितेषु सूत्रेषु द्वयं सप्रसङ्गं सुरगिरा देवानगरीलिप्या व्याख्यायताम् — 5 × 2
- (a) शास्त्रयोनित्वात्
- (b) जन्माद्यस्य यतः
- (c) तत्तु समन्वयात् ।
3. कस्याप्येकस्य प्रश्नस्य समाधानं कुरुत — 10 × 1
- (a) का नाम भावना ? मीमांसकमते सा केन प्रकाशयते ? भावनायाः प्रकारभेदमुल्लिख्य शाब्दीभावनास्वरूपं सोदाहरणं विशदयताम् ।
- (b) विधिः कतिविधः ? तेषां नामान्युल्लिख्य उत्पत्तिविधेः स्वरूपं विशदमालोच्यताम् ।

(4)

4. कयोश्चिद् द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च टिप्पणी प्रदेया —

4 × 2

(a) धर्मः ।

(b) आख्यातार्थः ।

(c) वाक्यम् ।
